

GÖRÜŞ, YAZI

© 26.03.2019

□ 0

Korumalı Ringlere Veda

#ad infinitum

Değerli XXI ve özellikle de **Ad Infinitum** köşesi okurları,

Son iki yıldır (bazı elde olmayan aksamalarla rağmen) aşağı yukarı her ay “koruma” odaklı Ad Infinitum köşemizde, pek çok değerli yazarın katkılarıyla sizlerle olduk. Hepinize ilginiz için sonsuz ve içten teşekkürler. Bu köşeye başlarken yazdığım ilk yazıda, son dönemlerde ağır şekilde hissedilen yıkım, kayıp ve hafıza silinmesi/yenilenmesi, kentsel ve mimari birikimin yok edilmesi ve yozlaştırıcı bir kentleşme politikasının hızla, baskıyla ve şiddetle uygulanması ortamında, koruma konusuna yepyeni bir gözle bakmak gerekliliğinden yola çıktığımızı

TAKİP ET

MURAT ÇETİN

Lisans ve yüksek
lisans derecelerini
ODTÜ Mimarlık...

belirtmiştim. Gerek yasal süreçler gerekse pratikler bağlamında koruma mekanizmasının giderek etkisizleştirilerek kent biçimlenmesinin sivil karakterinden arındırılıp emlak ve inşaat sektörlerinin tekeli ve bu tekelin talepleri merkezli bir fiziki yapılaşma atmosferinde, korumanın yeni stratejiler, söylemler, enstrümanlar ve hatta yepyeni kadrolar geliştirmesini ne kadar elzem gördüğümü ifade etmiştim. Oldukça önemli, değerli ve ancak bugüne dek bir o kadar da kutsallaştırılmış (tam da bu nedenle kaçınılmaz olarak istismara açılmış) bir konu olan “koruma” alanına dair konvansiyonları, tabir caizse, silkelemekle başlayacağımızı vaat etmiştim. Tarihi mirasın yaşatılması ve barındırdığı kültürel kodlamanın aktarımı meselesini zamansal bir eklemlenme olarak göreceğ olan bu köşede, gerek konvansiyonel gerekse bazı aykırı görünebilecek soruları soracağımızı da belirtmiştim.

Koruma mitini sorgulayarak onu daha iyi anlamak ve içine düştüğünü düşündüğümüz açmaz ve çıkmazların aşılması yönünde bir düşünsel platform sunma hedefimizi gerçekleştirmek amacıyla, her ay yalnızca koruma alanından uzmanlardan veya koruma ile bağlantılı önemli isimlerden seçilmiş ve bizimle görüşlerini paylaşma nezaketini ve emeğini sunan yazarlarımızla değil, koruma alanının dışından yazarlar, yönetmenler gibi kültür insanlarıyla ve hatta öğrencilerle de korumayı yeni bir bakış açısıyla ele almaya gayret ettik. Her birine teker teker ve tekrar teşekkür ediyoruz. Bu yazıyla ise Ad Infinitum köşesini (en azından belirsiz bir süre için) sonlandırıyoruz.

Muhammed Ali şampiyonluk konuşması

GİRİŞ YAP / ÜYE OL

Ne düşünüyorsunuz?

0 yorum

TARTIŞMAYA KATIL

Bu kapanış yazısına, "Bu niyetlerle yola çıkan köşe hedeflerine ulaşabildi mi? Bu süreç nasıl yaşandı?" sorularından yola çıkarak bir özeleştiri ile başlamak istiyorum. Doğrusu, köşenin belirli bir izleyici kitlesinin oluşabildiğini bireysel geri dönüşlerden hissedebildik. Ancak bu kitlenin büyüklüğüne ve etki alanına dair iddialı pek bir şey söyleme cüreti gösteremiyorum. Fakat yine de bu sınırlı (ve esasen benim ve katkıda bulunan tüm yazarların çok önemseydiğimiz) kitlenin oldukça genç ve öğrenci ağırlıklı olduğunu belirtebilirim. Yazılarını yollayan yazarlarımızın ilk bakışta birbirinden çok ilgisiz görünen yazılarını, "koruma" konusuyla çok farklı yerlerden ilişkilendirmiş olması ise köşenin başardığını düşündüğüm konulardan biri oldu. Yine, çoğunlukla bireysel yazın işleriyle yer alınan bu tür mimarlık mecralarında, özellikle öğrencilerin bir araya gelerek kolektif yazılar üretmiş olmaları da bu köşenin kazanımlarından bir diğerydi. Yaklaşık 26 yazarın 17 yazıyla katkıda bulunduğu köşede, yazarlar arasında bir iletişim ve etkileşimin başladığına tanık olmak, bir araya gelen bazı yazarların yazıları tartıştığını, birbirlerini jüriye, derslere ve seminerlere çağırdığını görmek de sevindiriciydi bizim açımızdan. Okunma miktarı fena sayılmasa da tepki, beğeni, yergi, geri besleme ve yorum açısından hedeflediğimiz etkileşim miktarına ise ulaşamadığımızı düşünüyorum. Bu da köşenin sessizce takip eden bir okur kitlesi olduğunu işaret ediyor.

Bu sessizliğin sebeplerine dair bazı fikirlerimi ise şöyle

özleyebilirim. Böylesi kutsallaştırılmış ve sahiplenilmiş bir alanda fikir bilyonlarca, polemiğe girişmenin gereksiz bir tepki çekme unsuru olduğuna dair yaygın bir izlenim olduğunu düşünüyorum. Okurların bir kısmı bu tür bir önyargı ile yazıları değerlendirirken bir kısım (ve özellikle de etkileşime geçmeyi hedeflediğimiz koruma entelejansiyasına mensup) okurların ise bu tartışmaları muhatap olmaya değer bulmamış olabileceğinden de şüphelenmiyorum değilim. Dolayısıyla köşenin bu iki kutuplu sessiz(lik) anlaşması içinde okunduğunu ve yazıların bireysel tefekkür düzlemine takılı kaldığını sanıyorum.

Köşenin okur kitlesinden doğrudan eleştiriler geldiği de oldu kuşkusuz. Bunlardan çoğu ve en önemlileri korumaya dair konvansiyonları sarsmaya çalışacağımıza dair oluşturduğumuz beklentiyi tam karşılayamadığımız yönündeydi ve çok haklıydılar. Yeterince sarsamamıştık korumanın çelişik ve tam da o yüzden koruyamadığını iddia ettiğimiz konvansiyonlarını, kabullerini, yöntemlerini ve aktörlerini. Bu yetersizliğimizin kaynaklarını nerede bulabildiğimi de paylaşayım. Öncelikle bu konvansiyonları sarsacak cevapların verileceğini düşündüğümüz soruları yeterince çarpıcı bir dille ifade edememiş olabiliriz. Diğer yandan bu konularda yazmayı kabul eden yazarlarımız çok değerli bilgiler aktarıırken bu soruların altında yatan çelişki ve tutarsızlıkları dile getirmekte oldukça ölçülü ve mütevazı davranmayı tercih ettiler. Hemen hemen tüm yazarlarımız şu veya bu şekilde bu tür bir değerlendirme için kendilerini “yetkili” görmediklerini kibarca ifade ettiler. Bu durum köşeye yazar bulma sürecinde de çok bariz şekilde ortaya çıkmıştı. Korumaya biraz da korumanın dışından bakmayı hedeflediğimizi aktardığımız ön görüşmelerde dahi, çeşitli konularda çok değerli görüşlerini okuyageldiğimiz yazarlar, “Ben ne anlarım?!”, “Ne diyebilirim ki koruma konusunda?!” gibi reaksiyonlarla bu köşede yer alamayacakları sonucuna vardılar. Hatta medyadan çok iyi bildiğimiz bazı isimler, son ana kadar koruma meselesini güncel olaylarla ya da kendi

alanlarıyla ilişkili olarak yazmayı kabul etmişken, son anda “Yok, ben bu işi a yazmasam daha iyi kusura bakma...” diyerek çekildiler. Yaptığımız işin küçücük mimarlık alemi dışında bir nebze önemi olduğunu ve bir miktar dahi etkisi olabileceğini düşünsem, bu dostlarımızın bir yerlerden “bak kendine dikkat et...” şeklinde bir uyarı aldığından bile şüphelenebilirdim. Ne mutlu ki bu konunun ne gündelik hayatımızı ne de memleketin ve dünyanın gidişatını etkileyecek bir cürmü dahi yok da kimseyi böyle bir durumda bırakmış olabileceğime dair bir vicdan azabı çekmiyorum. Ama koruma konusunun saygın ve etkin kültür alemlerinde bir duyarlılık meselesi olarak özellikle sosyal ortamlarda arada bir gündeme geldiğini de bildiğimden, belki böylesi bir otosansür kendiliğinden devreye girip, yazar adaylarımızı kalemi eline alma (ve gerçek görüşlerini yazıya dökerek yayma ve kalıcı kılma) konusunda “bertaraf” etmiş olabilir diye içimden geçiriyorum. Dolayısıyla bu köşede ele almak üzere yola çıktığımız ve korumanın belirli bir zümrenin “yetki” ve tekelinde olduğuna dair argümanımız bir şekilde doğrulanmış oldu sanırım.

Böylesi bir köşenin moderatörlüğü sürecinde neler öğrendiğimi de sizlerle paylaşmak isterim. Amacını ortaya koyduğunuz bir köşenin yazar adaylarını bu amacın açıklığına ve sizin köşenizde söyleyecekleri sözün fark yaratarak ortama etki edeceğine dair ikna edebilmek önemli ve oldukça zor. Katkıda bulunmaya karar veren yazarlarımızın ise o kadar özenli, uyumlu ve sorumluluk sahibi oluşu benim moderator olarak işimi öylesine kolaylaştırdı ki asıl zorluk olarak tartışmalı bir konuya yazar bulmak çok daha önemli bir mesele haline geldi. Dolayısıyla XXI'e, Hülya Ertaş'a ve özellikle Dirim Dinçer'e bu köşe için bana güvendiklerinden, aksamalarda gösterdikleri toleranstan ve her şeyden önemlisi böyle bir çabaya kucak açtıklarından dolayı teşekkürlerimi ve bu köşenin geçirdiği sürecin kat be kat büyüğü bir işi böyle ustaca yürüttüklerinden dolayı takdirlerimi sunuyorum.

Bildiğiniz gibi, açılış yazısının başlığı **"Ve 'Karşı Köşe'de Mimarlığın Namağlup Efsane Ağır-Sıklet Şampiyonu: Koruma"** idi. O dönemde bu yazıyı yazarken, büyük bir şampiyonla ringe çıkıp, yenemesek de bu efsane figür karşısında bir şekilde dikkat çekebilecek etkili bir performans gösterebileceğimizi düşündüğümünden böyle bir başlık atmış olsam gerek. Şimdi bu noktadan baktığımda ise şunu gördüğümü söyleyebilirim; iki yıldır göstermeye gayret ettiğimiz performans meğerse ringe değilmiş. Yani değil o efsane şampiyonla yüzleşmek, ringe ulaşamamışız bile. Şampiyon, bizim ne geldiğimizden ne de niyetimizden haberdarmış. Biz sadece safça ve naifçe, ringe giden yolda birkaç aparkat ve kroşe savurmuşuz şampiyon sandığımız yanılısamalara. Çünkü şimdi anlıyoruz ki o ring sadece şampiyonlara özel, kapalı ve korunaklı bir ring ve büyük ihtimalle o ringde bizim bildiğimiz dövüşler de gerçekleşmiyor. Sakince karşılıklı oturulup o gün kimin şampiyon olacağı sessizce konuşularak efendice uzlaşıyor

şampiyon olacağı sessizce konuşularak etenece uzatılmıyor.

Ya da vaktiyle övle mücadeleler verilmiş ki artık dövüşme gereği duyulmuyor. Belli ki o yüzden koruma “namağlup” ünvanını taşıyor, artık dövüşmediğinden. O nedenledir ki biz yine sokağa, mahalleye dönüp amatör dövüşlerimize devam edeceğiz gibi görünüyor.

Yine de 17-18 yazıyla da olsa birkaç okurumuzun aklında bazı sorular uyandırmayı başarabildiysek ne mutlu bize. Eminim ki bu iki yıllık çabamız birilerine temas edebildi. Bu temasların uzun vadeli etkilerini birgün bir yerlerde göreceğimizi umuyorum. Belki bir süre sonra, zamanı geldiğinde, gerekli ortam koşulları sağlandığında bu köşedeki eksikliklerimizi giderecek yeni ve çok daha iyi bir platform kendiliğinden, bambaşka insanların öncülüğünde burada veya bir başka yerde beliriverir.

O zamana dek sokaklarda bir yerde karşılaşmak üzere...

GİRİŞ YAP / ÜYE OL

Etiketler:

AD İNFİNİTUM

İlgili İçerikler:

KENAN GÜVENÇ

“Koruma” Meselesine Dolanık İki Hikaye

“Koruma nedir?": Bir şeye erişimlerin engellenmesi, sınırlanması ya da erişime

M. KAAN SAĞ

Tekil Gücün Mimaride Belirme Penceresi Gel

Tarihsel süreç içerisinde öz sanat ve mimarlık eserlerini idari, askeri ve özellikle de

kontrollü açık kılınması... Korunan şeye ve
koruma aracına göre "koruma" biçim alır

GÖRÜŞ, YAZI 29.01.2019

güçlü yönetimler altında olu
şmazlıkların

[GİRİŞ YAP / ÜYE OL](#)

GÖRÜŞ, YAZI 29.08.2018